

Sygn. akt VIII U 1197/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia SO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2021 r. w Gliwicach

sprawy T. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 9 września 2020 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu T. P. prawo do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury przy zastosowaniu przepisu art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt VIII U 1197/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., działając na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu T. P. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ww. ustawy, ponieważ ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dowodów mogących mieć wpływ na wysokość świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110a ustawy emerytalno-rentowej. Ubezpieczony wskazywał, że w latach 1967-1979 osiągał wyższe wynagrodzenie niż przyjęte do wyliczeń w zaskarżonej decyzji przez organ rentowy. Nadto wnosił o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. P. urodził się (...)

Decyzją z 10 grudnia 1992 r. przyznano ubezpieczonemu emeryturę górniczą od 5 września 1992 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 3 lat, tj. od stycznia 1985 r. do grudnia 1987 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 397,11%, i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) do 24 maja 1993 r.

W dniu 19 sierpnia 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej.

Decyzją z 3 września 2019 r. (...) Oddział w Z. odmówił przeliczenia świadczenia ubezpieczonego w oparciu o wnioskowaną podstawę prawną, wskazując że nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 226,93%. Za lata 1967-1979 organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne z uwagi na brak dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzeń za ten okres.

W dniu 3 września 2020 r. ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej.

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 9 września 2020 r. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia uzasadniając, że ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dowodów mogących mieć wpływ na wysokość świadczenia.

W okresie od 31 lipca 1967 r. do 26 września 1972 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w Z. na stanowiskach:

- cieśli pod ziemią – od 31 lipca 1967 r. do 31 grudnia 1967 r.,
- cieśli ruchowego pod ziemią – od 1 stycznia 1968 r. do 31 maja 1971 r.,
- nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 czerwca 1971 r. do 26 września 1972 r.

W okresie od 10 października 1972 r. do 15 lipca 1973 r. pracował w KWK (...) w G. na stanowisku nadgórnika oddziału wydobywczego.

W okresie od 10 sierpnia 1973 r. do 24 maja 1993 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w G. na stanowiskach:

- górnika pod ziemią – od 10 sierpnia 1973 r. do 31 maja 1974 r.,
- nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 czerwca 1974 r. do 30 kwietnia 1975 r.,
- nadgórnika oddziału robót przygotowawczych pod ziemią – od 1 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1978 r.,
- sztygara zmianowego oddziału robót przygotowawczych pod ziemią – od 1 września 1978 r. do 31 grudnia 1990 r.,
- sztygara oddziałowego oddziału robót przygotowawczych pod ziemią – od 1 stycznia 1991 r. do 24 maja 1993 r.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur J. C. z 13 kwietnia 2021 r. (k.20-36) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego przekracza 250%.

Biegły J. C. w opinii z 13 kwietnia 2021 r. odtworzył miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1967-1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych oraz przepisów branżowych w górnictwie z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika, deputatu węglowego oraz dodatku za pracę w porze nocnej i dodatku za pracę na II zmianie (od czerwca 1974 r.). Uwzględniając odtworzone wynagrodzenia biegły wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a, który w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 najlepszych lat z całego okresu zatrudnienia (1969-1972, 1974-1975, 1977, 1980-1992), wyniósł 266,36%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...), KWK (...) i KWK (...), opinię biegłego z zakresu rent i emerytur J. C. z 13 kwietnia 2021 r. (k.20-36).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Ubezpieczony nie kwestionował opinii biegłego.

(...) Oddział w Z. w piśmie z 14 czerwca 2021 r. (k.48) wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego J. C., podnosząc że kwestionuje przyjęcie składników wynagrodzenia, co do których nie ma pewności czy i w jakiej wysokości przysługiwały, tj. w zakresie dodatków za pracę zmianową. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przez biegłego z uwzględnieniem tylko składników pewnych, tj. wynagrodzenia zasadniczego, Karty Górnika i deputatu węglowego, za lata 1969-1992 wynosi 261,77%, a za lata 1969-1993 250,01%, a zatem przekracza 250%.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 5 września 1992 r. jest uprawniony do emerytury górniczej, obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z 3 lat, tj. od stycznia 1985 r. do grudnia 1987 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 397,11% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Zaskarżoną decyzją z 9 września 2020 r. (...) Oddział w Z. odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.).

ZUS wskazywał, że ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dowodów mogących mieć wpływ na wysokość świadczenia. Nadto ostatnio ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia jest niższy niż 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015 r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia,

o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Należy podkreślić, że art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach, tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ostatecznie bowiem, obliczony przez biegłego sądowego J. C. w toku postępowania sądowego – w tym na podstawie dokumentacji osobowej ubezpieczonego i przepisów branżowych w górnictwie – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i przypadających w części po przyznaniu emerytury, tj. lat 1969-1972, 1974-1975, 1977, 1980-1992, przekroczył 250%.

Sąd podzielił wnioski biegłego J. C. przedstawione w opinii z 13 kwietnia 2021 r., albowiem sporządzona przez niego opinia jest precyzyjna, szczegółowo umotywowana, zaś biegły do odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu zatrudnienia z lat 1967-1979 przyjął składniki wynagrodzenia wynikające z akt osobowych, akt emerytalnych ubezpieczonego oraz przepisów branżowych w górnictwie. Biegły odtworzył wynagrodzenia ubezpieczonego z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika, deputatu węglowego oraz dodatku za pracę w porze nocnej i dodatku za pracę na II zmianie (od czerwca 1974 r.). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury obliczony przez biegłego zgodnie z art. 110a, który w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 najlepszych lat z całego okresu zatrudnienia (1969-1972, 1974-1975, 1977, 1980-1992), wyniósł 266,36%.

Sąd miał przy tym na uwadze stanowisko organu rentowego, który w piśmie z 14 czerwca 2021 r. wprawdzie wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego, nie zgadzając się z uwzględnieniem w odtwarzanych wynagrodzeniach dodatków za pracę zmianową, jednak podał przy tym, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przez biegłego z uwzględnieniem tylko składników pewnych, tj. wynagrodzenia zasadniczego, Karty Górnika i deputatu węglowego, za lata 1969-1992 wynosi 261,77%, a za lata 1969-1993 250,01%, a zatem i tak przekracza 250%.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że art. 110a ustawy znajduje zastosowanie do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

W konsekwencji Sąd – na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek